

Przyszłość branży gospodarki wodno-ściekowej i rekultywacji w świetle II edycji badań Branżowego Bilansu Kapitału Ludzkiego

Branża gospodarki wodno-ściekowej i rekultywacji (GWŚiR) to strategiczna gałąź polskiej gospodarki tworzona przez ponad 5,5 tys. podmiotów zatrudniających blisko 90 tys. pracowników. Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) przyjrzała się branży GWŚiR w ramach II edycji badania Branżowego Bilansu Kapitału Ludzkiego.

W jakim kierunku rozwija się branża? Jakie trendy i wyzwania stoją przed nią? Na jakich pracowników i na jakie kompetencje będzie zapotrzebowanie w najbliższych latach?

Wyniki badania znajdą Państwo w raporcie PARP, który zostanie opublikowany 31 sierpnia podczas spotkania z cyklu #BranżoweCzwartki.

– Gospodarka wodno-ściekowa to niezwykle istotna gałąź naszej gospodarki, odpowiada ona za zarządzanie cennymi zasobami wodnymi, których w Polsce mamy niestety coraz mniej. Musimy o nie dbać i odpowiednio nimi dysponować, co m.in. umożliwiają wykwalifikowani pracownicy. Z tego względu w PARP realizujemy już II edycję badania, która kompleksowo analizuje sytuację kadrową w branży oraz stara się jak najtrafniej przewidzieć przyszłość sektora. Takie dane pozwalają lepiej zarządzać zmianą, która czeka pracodawców – mówi **Adriana Skorupska**, koordynator projektu BBKL II w PARP.

Premiera publikacji – aktualizującej i zwiększającej wiedzę na temat potrzeb kompetencyjno-zawodowych w branży – odbędzie się podczas spotkania z cyklu #BranżoweCzwartki prowadzonego w formie on-line, które zostało zaplanowane na 31 sierpnia br. na godzinę 10:00.

Podczas spotkania branżowego poruszone zostaną m.in. wątki dotyczące:

- zapotrzebowania na pracowników i kompetencje w sektorze,
- zatrudnienia cudzoziemców,
- przygotowania kadr na zmieniającą się rzeczywistość,
- trendów technologicznych, biznesowych i czynników wpływających na przyszłość branży,
- najbardziej prawdopodobnych scenariuszy rozwoju branży.

Więcej informacji o spotkaniu znajduje się na [stronie PARP](#).

Trendy i czynniki kształtujące sektor

W gospodarce wodno-ściekowej i rekultywacji coraz wyraźniej zarysowują się dwa rodzaje trendów - technologiczne i biznesowe. Trendy technologiczne wpływają na branżę w trzech obszarach. Pierwszy obszar dotyczy efektywnego gospodarowania zasobami wód do celów konsumpcyjnych i gospodarczych. Drugi, efektywnego oczyszczania ścieków, odzysku i wykorzystania

energii oraz innych surowców z wody i ścieków, a trzeci rekultywacji/remediacji zdegradowanych i zdewastowanych gruntów i wód.

Warto przyjrzeć się także trendom biznesowym. Pokazują one, że branża stoi przed nowymi wyzwaniami i zmianami. Rosnąca interdyscyplinarność i złożoność procesów technologicznych wymagają współpracy między różnymi podmiotami. Firmy z sektora GWŚiR coraz śmielej wykraczają poza swój *core business*, rozszerzając działalność na sektor odnawialnych źródeł energii (OZE). Istotną staje się też koncentracja w ramach klastrów by współdziałać z innymi podmiotami, pozyskiwać środki na realizację projektów, prowadzić działania wizerunkowe i lobbingsowe. Jednocześnie obserwowany jest odwrotny trend - fragmentaryzację branży i w efekcie zwiększającą się liczbą podmiotów realizujących poszczególne funkcje w ramach łańcucha wartości. Ostatnim trendem biznesowym jest rosnąca możliwość tworzenia się nisz rynkowych jako efekt zmian w legislacji nakierowanych na wdrażanie założeń gospodarki obiegu zamkniętego (GOZ).

Analizując sytuację w branży GWŚiR warto ponadto zwrócić uwagę na kilka czynników silnie oddziałujących na ten sektor. Niewątpliwie istotnym czynnikiem jest niestabilność sytuacji gospodarczej wynikająca z wojny na Ukrainie, a przekładająca się na ciągłą niepewność i zmienność. Nieustannie wzrastają koszty utrzymania i konieczność modernizacji infrastruktury, a także nakłady wynikające z konieczności wdrażania rozwiązań chroniących procesy i systemy (szczególnie ważne w kontekście cyberataków).

W raporcie znajdziemy jeszcze omówienie innych czynników oddziałujących na branżę, takich jak: brak regulacji dla Wielkoobszarowych Terenów Zdegradowanych (WTZ) czy niskie zainteresowanie młodzieży kształceniem się w zawodach istotnych dla GWŚiR, a w następstwie pracą w branży.

Małe zainteresowanie pracą w branży?

Według danych z raportu PARP, w branży gospodarki wodno-ściekowej i rekultywacji wciąż występują trudności rekrutacyjne związane z poszukiwaniem pracowników, aczkolwiek obecnie aspekt ten jest znacznie rzadziej wskazywany przez przedsiębiorców niż w poprzedniej edycji (34% vs. 49% w 2021 r.). Głównymi przeszkodami w rekrutacji w 2022 r. były: małe zainteresowanie ofertą pracy (70%) oraz fakt, że kandydatom spełniającym oczekiwania nie odpowiadały warunki zatrudnienia (42%).

Patrząc jakich pracowników zatrudnia się w branży najczęściej poszukiwanymi pracownikami byli: monter sieci wod.-kan. (40%), elektryk (31%), pracownik fizyczny (30%) oraz projektant/architekt (22%).

Luka w zatrudnieniu częściowo wypełniana jest dzięki obcokrajowcom. Co dziesiąta firma z branży GWŚiR zatrudnia osoby zza granicy, z czego w przypadku 85% firm są to osoby pochodzące z Ukrainy. Najczęściej zajmują oni stanowiska montera sieci wod.-kan. (35%), elektryka (35%), operatora ujęć i stacji uzdatniania wody (13%) oraz automatyka (13%).

Umiejętności i zadowolenie z pracy

Analizując kwestię oceny umiejętności pracowników, 71% pracodawców uważa, że są one zadowalające i nie wymagają szkolenia (wzrost z 53% w 2021 r.). Podobnie myślą oni sami – aż 82% badanych pracowników z branży twierdzi, że nie potrzebuje dodatkowych szkoleń do wykonywania swoich obowiązków. Co więcej, 88% pracowników deklaruje, że zazwyczaj wykonuje zadania odpowiadające poziomowi swoich umiejętności.

Badani pracownicy branży GWŚiR są zadowoleni ze swojego miejsca pracy i nie chcą go zmieniać. Najlepiej oceniają oni bezpieczeństwo zatrudnienia i relacje ze współpracownikami (92% wskazań), a relatywnie najgorzej możliwości awansu (67%). Ponad 90% badanych pracowników deklaruje chęć pozostania w aktualnym miejscu pracy przez kolejne 12 miesięcy. Decyduje o tym m.in. dobra atmosfera w miejscu pracy, poczucie bezpieczeństwa (po 93%), kompetentność współpracowników, sens wykonywanej pracy, wykorzystywanie swojej wiedzy i umiejętności, a także dostęp do odpowiednich narzędzi i sprzętu do wykonywania pracy (po 92%).